

Táboridő után

Amikor lapunk főszerkesztője – az MTT 2013-ról szóló blogbejegyzésem nyomán – felkért a tarjáni találkozóról szóló beszámoló megírására, útmutatásként mindössze annyit mondott: kevésbé szubjektív és kicsit tényyszerűbb legyen az írás.

Mi sem egyszerűbb ennél! Elhagyjuk az érzelem szülte elemeket, kronologikus sorrendbe fűzzük, tömörítjük az eseményeket és már kész is a cikk! Egy dologgal azonban nem számoltam: ezzel megállt a „tudományom”. Szubjektívítás-mentesen nyilatkozni amatőr csillagászatról, amatőr csillagászokról... Hát nem is tudom... Próbáljuk meg...

Először is sorra vettem a tényyszerű adatokat, hiszen mégiscsak egy negyedszázados jubileumát ünneplő rendezvény bonyolódott le Tarjánban, augusztus 8-11. között. A három éjszakai táboron összesen 340 amatőr csillagász vett részt, ami igen szép létszám.

A résztvevők komoly távcsőparkot látogathattak végig, amely a csillagászati észlelések minden ágát fedette, a Nap-észlelésektől a professzionális asztrofotográfiáig. A három éjszakából az első kristálytisza égboltot, remek átlátszóságot nyújtott, majd másnap megérkezett a sokak által várt hidegfront, ami egy pillanat alatt kisöpörte a már-már elviselhetetlen hókatlant. Sajnos a tiszta időt is magával vitte. A második éjszaka alig két óras, relatív elfogadható tisztaságot nyújtott, míg a harmadik javarészt fedett volt, bár a teljes sötétedés után néhány órán át megle-

pően tiszta „lyukakon” át lehetett észlelmunkát végezni.

A nappalok sem teltek eseménytelenül. Az előadóként is működő központi épületben megtartott előadások minden alkalommal teltházasak voltak, és a csillagászat széles palettáját ölelték fel. Külön látványosság és kuriózum volt a Partiscum digitális planetárium bemutatása, és nem vonzott kevesebb látogatót a hagyományos asztrobazár, vagy éppen Hannák Judit „Nap-ja”, Kiss László vidám hangulatú tudományos beszámolója sem.

Ahogy egy nagyobb létszámú, sok kötetlen programot is lehetővé tévő rendezvény pszichológiája törvényszerűvé teszi, az MTT-n is spontán szerveződtek kisebb-nagyobb, adott témakörhöz alakuló „szakmai” csoportok, váratlanul jött kirándulások, beszélgetések.

Folytatódott a „Mutasd meg a távcsövet!” sorozat, ahol lelkes amatőr csillagászok ismertették műszereiket a beszámolójukat filmre rögzítő stábnak és a velük együtt vándorló nézőseregnek.

Ez volt a tárgyilagos, „ott járt az újságíró is, mert oda küldték”- típusú leírás a 25 éves Meteor Távcsöves Találkozóóról.

Csakhoggy... A csillagászatról egyszerűen nem lehet, nem tudok tárgyilagosan, érzelmek nélkül megnyilatkozni! A legjobb példa erre pedig pontosan az MTT 2013! Az első, parádésan tiszta éjszaka, majd a többi éjszaka korlátozott észlelési lehetőségei éppen

Mauks Bence távcsővéről és megfigyeléseiről beszél a „Mutasd meg távcsövet!” alkalmával

erről szóltak! Csoportosan voltunk belegyönyörödvé a csillagos égboltba! Valóra válhattuk azt az év közben ritkán kielégíthető vágyunkat, hogy megosszuk a látvány okozta élményünket másokkal! Mit másokkal?! Olyan emberekkel, akik értik, tudják, miről is szól az Univerzum: az amatőr társainkkal! Akik „tudják látni” az égitesteket, akik tudnak örülni négy pici pöttynek egy óriásbolygó körül... mi több: akik tudják, mi is az a négy pici pötty, és hogyan került oda! Akik pontosan tudják-érezik, mit jelent, amikor azt mondjuk: a „csillagos égnek illata van”...

Együtt lenni olyan emberekkel is, akikkel – ha esetleg még nem is találkoztunk korábban személyesen – pillanatok alatt

megértettük egymást. Az egész összejövetel az érzelmeinkre, a szeretetünkre és arra a vágyunkra alapult, hogy még többet láthassunk, kaphassunk az Univerzumból, és perze egymásból. Mindennek alapjául pedig az ismeretterjesztői szlogenként oly sokszor elmondott, ámbár hihetetlenül valós állítás szolgált: a csillagos égbolt gyönyörűsége egyszerűen rabul ejt...

Hát... 340 rab összejövele, ünnepe volt ez a három nap Tarjánban!

Jómagamnak, aki az amatőr csillagászat vérkeringéséből hosszú évekre kimaradva ebben az esztendőben visszatértem, nem mindennapi élményt jelentett mindennek újbóli átélése.

Újbóli és újszerű is volt ez a találkozás. Különleges és ritka alkalmat kaptam a sorsától, hogy olyan szemüvegen át tanulmányozhattam a modernkori honi amatőr csillagászati mozgalmat és azt minden porcikájában mozgató MCSE-t, ami keveseknek adatik meg.

A tükörcsiszólás iránt az új generáció is érdekli!

Apropója roppant egyszerű, és éppen ez az egyszerűsége adta eme lehetőséget a kezembe: jól ismerve a hazai amatőr élet minden hőskori rezdülését, a korábbi táborokat, találkozókat, a húsz évvel ezelőtti infrastruktúrális lehetőségeket, no és nem utolsó sorban a mindezeket életben tartó amatőr csillagászokat, önkéntelenül is gyorsmérleget tudtam készíteni az elmúlt időszak fejlődéséről.

Izgalmas, fantasztikus vállalkozás volt ez! Távcsoves találkozóról lévén szó, az első, és legszembetűnőbb dolog volt a műszerezettség színvonala. Tudom persze, hogy sosem vagyunk elégedettek, mindig szeretnénk jobbat, nagyobbat, de ez (is) tartja életben és viszi tovább a mozgalmat. Ugyanakkor nincs mit szégyenkezni: nemzetközi mércével mérten is igen komoly eszközpark állt az MTT résztvevőinek rendelkezésére.

Remek volt látni, hogy azok az amatőr csillagászok, akiknek megadatott komolyabb műszerek birtokában lenni, nemcsak hogy szívesen mutatták meg azokat, hanem hosszasan, részletesen mesélték el azok használatát, illetve saját céljait, programjait. Tették mindezt folyamatosan, hiszen az érdeklődők tovább mentek, újabbak érkeztek. Pontosan ez volt a lényege a találkozóknak!

Mindezeket pedig megkoronázták azok a fényképes előadások, bemutatók, amelyeken e munkák eredménye látható, csodálható, irigyelhető volt! Gondolat- és vágyébresztőek voltak ezek a bemutatók mind a távcsovek mellett, mind az előadóteremben. Feltöltötték az embert, újabb vágyakat és célokat varázsoltak belénk.

Muszáj pár szóra megállnom a „Mutasd meg a távcsoved!” bemutatóknál. Amolyan „mozgalom a mozgalomban” volt ez, és tiszteletre méltó volt azok lelkesedése, akik elhozták, összeállították és megmutatták, mivel is töltik szabadidejük azon részét, amikor épp „mindent elfed a ború”. Teljesen mindegy, hogy éppen görgős irodaszék lábra szerelt távcsovról, vagy egyéb, különleges megoldásról volt szó.

Számomra megkapó volt, hogy minden bemutatót komolyan vettek az abban résztvevők, és nemcsak olyan „hm...jópofa.. gye-

A szerző a táborban bemutatott csatájai meteorittal

rünk tovább!” jellegű pár percek voltak ezek. Feltűnő volt, hogy minden korosztály képviselte magát e kamera előtti bemutatókon.

Közülük is nem tudom megállni, hogy ne említsem a 11 éves Mauks Benécét, aki Becz Miklós tanár úr szakköröseivel érkezett az MTT-re. Elbűvölő volt az a lelkesedés, mondhatnám „észlelői tapasztalat”, ahogy mesélt az általuk hozott távcsovekről, a csillagászatról, természetéről. Tette mindezt 11 évesen...

Aznap éjszaka hosszabb, már-már filozófiai fejtegetésbe kezdtünk Becz Miklóssal, aki a napokban érkezett levelében folytatva elmékedésünket, tulajdonképpen megfogalmazta az MTT 2013 lényegét: „...sok különös és fontos embert ismertünk meg személyesen, vagy láttunk, hallottunk, akiknek a dolgaira későbbi szakköri órákat alapozhatunk. A tudomány nem távoli megfoghatatlan emberek játéka, hanem olyanoké, akik közöttünk élnek és elérhetők is.”

Tulajdonképpen akár „tézisként” is emlegethetnénk Miklós mondatait, alapigazságot tartalmaznak! Interaktív világot élünk, különösen igaz ez az amatőr csillagászatra. Döbbenetes mennyiségű (es minőségű) információ árad felénk, szinte nincs olyan eleme a csillagászati megfigyeléseknek, amiről ne találjunk információt az interneten. Megkapunk szinte mindent, amit akarunk, mondhatnám ki se kell tenni a lábunkat otthonról, elég egy laptop es ömlik felénk a tudáshalmaz (annak minden veszélyével együtt...)

Újvárosy Antal összehajtott fénymenetű távcsovével

És mégis: vannak elhivatott műkedvelők, akik a legmélyebben érzik annak lényegét, amitől mozgalom a mozgalom és ami felületi őket a vonatra, beülteti őket az autóba és eljönnek a találkozóra. Róluk írta Miklós a fent említett mondatot. Remek dolog ez!

Néha volt olyan érzésem, hogy mintha ezek a „mai táborok már nem olyanok lennének, mint a régiek”. Aztán rájöttem nagyon hamar: dehogynem. Eleinte hiányoltam a sátrak között üvöltve nyargalászó, egykori amatőr csillagász „közszereplőket”, a „multinómád” életmódot stb. Pedig ők ott voltak ma is... egy teljes generációval fiatalabban! Igaz, ők már mobil internettel, műholdas navigációval válnak részeseivé egy ilyen

Ménesi János Budaörsről érkezett. A kerti hordóban egy 300/1500-as Dobson és a teljes tábori felszerelés is elfér

összejövetelnek, de be kell látni, el kell fogadni: ez tulajdonképpen így van rendjén.

Ezért is volt külön öröm találkozni a mi korunk „ikonikus nagyjaival”, Mátis András-sal, Újvárosy Antallal, Máday Attilával, Keszthelyi Sándorral, Spányi Péterrel, Iskum Józseffel és hosszan sorolhatnám még. Mindezt egyet bizonyított: az amatőr csillagászat legyen ugyan hiperérzékeny a technikai, a multikulturális fejlődésre, de továbbra is érzékeny a gyökereire, az abban résztvevő emberek közös hitére, szeretetére: a csillagos égboltra...

Érdeklődők a szombat délutáni asztrobázaron

Hát ez az, ami ez alkalommal szembe vitt engem a főszerkesztői „ukázzal”, kerüendő a szubjektivitást. Ez az, ami miatt a 340 rab oly remekül érezte magát ebben a három napban.

Amikor anno a 80-as években a rókafarmi őstáborokról írtam ifjonti megemlékezéseimet lapunk hasábjain, egyszer azzal találtam zárni a beszámolót, hogy „megfogadtuk, jövőre újra eljövünk!”.

És most, közel 30 esztendővel később bizony rá kell jönnöm, hogy akik ott voltak az MTT 2013-on, pontosan ugyanezt érezték. Rá kellett jönnöm, hogy 30 év alatt az égvilágon semmi nem változott, legkevésbé a csillagos ég nem.

És ez így van jól.

Szöke Balázs

<http://bgsastronomy.blogspot.hu>